

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110

Šmahova 110, 627 00 Brno

Identifikátor školy: 600 013 910

Zřizovatel: MŠMT ČR Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana

Školský úřad Brno, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání orientační inspekce: 18. – 24. říjen 2000

Čj.	122 472/2000-05010
Signatura	ol2gu201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Integrovaná střední škola polygrafická (ISŠP) Brno, Šmahova 110 je příspěvkovou organizací. Ve šk. roce 2000/01 vzdělává celkem 406 žáků v 15 třídách. Z toho 237 žáků v 9 třídách SOU a 169 žáků v 6 třídách SOŠ. Kapacita školy je využita z 94 %.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání v teoretickém i praktickém vyučování. Hodnocení vychází z hospitací ve všeobecně vzdělávacích předmětech, odborných předmětech a v odborném výcviku. Kvalita výuky v jednotlivých předmětech a blocích předmětů byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Hodnocení kvality vzdělávání v teoretickém vyučování

Český jazyk a literatura

Výuka je plánována ve shodě se schválenými učebními dokumenty. Perspektivní příprava je zajištěna prostřednictvím tematických plánů, které zajišťují kontinuitu učiva mezi ročníky. Bezprostřední příprava byla zaměřena na probírané téma, výukové cíle nebyly zcela přesně formulovány.

Personálně je výuka předmětu dobře zajištěna. Jedna ze tří vyučujících má odbornou a pedagogickou způsobilost pro jiný typ školy. Didaktická technika je k dispozici; v hospitovaných hodinách jí nebylo použito. Škola nemá dostatek studijního materiálu, žáci neměli učebnice. Žákovská knihovna je zřízena, knižní fond není rozsáhlý, jeho využívání žáky je minimální. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které postrádaly motivující prvky související s probíraným učivem.

Organizace, metody a formy výuky většinou směřovaly k výkladu učitele, který byl věcně a odborně správný, či k rozhovoru učitele s žáky. Zřídka byla zařazena samostatná práce žáků, prostor pro aktivní učení a jejich individuální potřeby nebyl vytvářen v dostatečné míře. Učitelky nahrazovaly absenci učebnic tím, že reprodukovaly literární ukázky z vlastních materiálů, často samy prováděly i interpretaci textu. Chyběla účelná práce s učebnicí a literárním textem. Žáci většinou pozorně vnímali nové učivo, málo se podíleli na vyvozování nových poznatků. Vyučovací čas nebyl využíván efektivně v případech, kdy absence učebnic byla nahrazována zápisy probíraného učiva do sešitů.

Učitelky využívaly málo výrazné vstupní motivace. Průběžná motivace s využitím ukázek, mezipředmětových vztahů a aktualizací učiva příklady z praxe přispěla ke zvýšení zájmu žáků. Učivo bylo procvičováno v úvodu hodin formou frontálního opakování, hodnocení práce žáků ze strany učitelů bylo objektivní; vyskytovalo se však v hospitovaných hodinách pouze sporadicky.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla, která byla založena na vzájemné důvěře. Rozvoji komunikativních dovedností žáků nebyla ve většině hodin věnována dostatečná pozornost. Otázky kladené vyučujícími byly většinou formulovány tak, že neposkytovaly žákům možnost uceleného vyjadřování. Snaha učitelek zapojit žáky do diskuse často narážela na pasivní přístup žáků. V komunikaci mezi učiteli a žáky většinou převažovaly verbální projevy učitelů. Ve verbálním projevu vyučujících byly značné rozdíly. V části sledované výuky se vyskytovalo porušení spisovné normy češtiny v mluveném projevu.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura ve sledovaných hodinách byla na průměrné úrovni.

Cizí jazyky (anglický a německý)

Časové dotace hodin odpovídají schváleným učebním dokumentům. Při plánování výuky jsou využívány tematické plány, které korespondují s učebními osnovami. Ty byly v době inspekce plněny. Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny nebyla vždy důsledně promyšlená, což někdy snižovalo efektivitu využití vyučovacího času. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy a většinou byly průběžně naplňovány.

Výuku cizích jazyků zajišťuje 5 učitelek. Čtyři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právními předpisy, jedna vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro jiný stupeň školy. Materiální zabezpečení výuky cizích jazyků učebnicemi je průměrné. Pro výuku angličtiny jsou využívány vlastní interní učebnice, pro výuku němčiny učebnice Němčina pro jazykové školy. Na škole je zřízena jedna jazyková učebna, která však není speciálně vybavena. Většina sledovaných hodin probíhala v kmenových třídách, které postrádaly motivační prvky pro výuku. Z hlediska estetiky a podnětnosti bylo učební prostředí spíše průměrné. Audiovizuální technika, obrazový materiál a další pomůcky jsou v omezené míře k dispozici, nebyly ve sledované výuce využity. Doplnkové materiály používají učitelky především z vlastních zdrojů. Zařazení cizích jazyků do rozvrhu hodin ne vždy respektuje psychohygienické zásady. Členění sledovaných hodin i tempo výuky většinou vytvářely dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Sledované vyučovací jednotky byly řízeny jasně a srozumitelně. V organizaci většiny z nich převažovala aktivita učitelů a jejich verbální projev nad aktivitami žáků. Zřídka byly zařazovány skupinové a párové formy práce s přirozeným zapojením žáků do výuky. Chybělo systematické vedení žáků ke schopnosti aplikovat učivo v praxi, k přirozené a jazykově správné reakci v běžných situacích každodenního života. Část sledované výuky měla spíše gramatický charakter, bez důrazu na aktivní komunikaci. Některé hodiny byly vedeny převážně v mateřském jazyce, což neodpovídá moderním trendům výuky cizích jazyků. Vyučovací čas nebyl využit efektivně v hodinách, kdy učitelky se žáky doslovně překládaly učební texty. Diferenciace s ohledem na individuální schopnosti jednotlivců využita nebyla. Učivo bylo interpretováno odborně i věcně správně.

Vstupní i průběžnou motivaci učitelky využívaly pouze ojediněle. Znalosti a dovednosti žáků byly většinou prověřovány formou společného opakování. Úkoly v jednotlivých hodinách byly zadávány bez zřetele na individuální schopnosti žáků. Při řešení úkolů učitelky poskytovaly žákům pomoc, snažily se upozornit na klíčová úskalí. K sebekontrolě a sebehodnocení žáci vedeni nebyli, shrnutí učiva spolu s analýzou chyb vyučující v závěru hodin neprováděly.

Dohodnutá pravidla jednání mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem byla respektována. Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Komunikace žáků spočívala v odpovědích na kladené otázky. Verbální a neverbální komunikace učitelek byla velmi dobrá. V žádné hodině nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Celkově byla kvalita vzdělávání v cizích jazycích průměrná.

Odborné předměty (nauka o materiálu, polygrafické materiály, technologie, strojnictví, elektrotechnika a automatizace)

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Pro jednotlivé předměty jsou zpracovány časově tematické plány, které korespondují s osnovami předmětu. Výjimkou je předmět automatizace a elektrotechnika, v němž jsou předepsané laboratorní práce plánovány vzhledem k materiálním podmínkám školy pouze formou demonstračních, nikoli žákovských pokusů. Kontinuita výuky i provázanost teorie a praxe jsou zajištěny a sledovány v rámci předmětových komisí. Bezprostřední příprava učitelů na výuku ve většině případů byla velmi dobrá a respektovala aktuální složení třídy. Učební osnovy sledovaných předmětů byly v době inspekce plněny.

Čtyři vyučující svým středoškolským vzděláním v oboru nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právními předpisy. Absence pedagogické způsobilosti se u některých učitelů projevila v metodách a formách práce, které nevedly k efektivnímu využití vyučovací jednotky. Odborné předměty byly vyučovány v kmenových učebnách, zřídka motivujících pro výuku předmětu. Škola není dostatečně vybavena pomůckami pro výuku odborných předmětů, učitelé si je zajišťují převážně individuálně. Odborné časopisy a odborná literatura jsou žákům i učitelům k dispozici. Pro některé předměty jsou žákům učebnice zapůjčovány, většina učitelů si sama připravuje pomocné texty se zřetelem na nové trendy v oboru. Psychohygienické podmínky byly zčásti negativně ovlivňovány strukturou sledované hodiny, zčásti kumulací hodin předmětu v lichém (či sudém) týdnu.

Organizace, metody a formy výuky se lišily v závislosti na naplňování stanoveného cíle od velmi dobrých po pouze vyhovující. Ve většině případů zohledňoval výukový cíl činnost učitele, zřídka respektoval výstupní znalosti a dovednosti žáků. Při frontální výuce s převládajícími aktivitami učitele se žáci stávali pasivními příjemci předkládaných poznatků. Pokud byly zařazeny metody podporující aktivní učení, účelná práce s textem a problémová výuka, dařilo se žáky aktivizovat. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. Názorné pomůcky byly využívány v omezené míře. Mnozí učitelé využívali pomocné texty a schémata. Ve většině hodin byli žáci seznamováni s novinkami v oboru a s využitím moderních technologií. Žáci měli dostatek času na pochopení učiva, které bylo vždy procvičováno s důrazem na propojení teorie a praxe. Vzhledem k absenci učebnic bylo ve všech sledovaných hodinách učivo diktováno na úkor činností žáků.

Účinná vstupní motivace byla málo využívána, průběžná motivace se opírala o důsledné uplatňování vlastních zkušeností žáků z odborného výcviku či denního života. Nové učivo navazovalo na upevněné znalosti žáků prověřené formou orientačního i individuálního opakování. Klasifikace vždy odpovídala znalostem žáka. Zkoušení bylo orientováno více na pamětní zvládnutí učiva, méně na prověření schopností žáků poznatky aplikovat. Hodnocení jejich výkonů mělo pozitivní charakter. K sebehodnocení žáci nebyli vedeni.

Učitelé prověřovali míru pochopení učiva prostřednictvím vhodně kladených otázek rozvíjejících logické myšlení žáků a formou testů. Pokud bylo v závěru výuky provedeno hodnocení a shrnutí, tak většinou bez spoluúčasti žáků. Ti respektovali stanovená pravidla, ve výuce se chovali slušně a kultivovaně. Prostor pro vyjádření vlastního názoru dostávali žáci při procvičování a opakování učiva, ne vždy byl jimi využit. Učitelé respektovali osobnost žáků, ve většině sledovaných hodin se projevovala oboustranná vstřícnost. Verbální i neverbální komunikace učitelů měla většinou velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky sledovaných odborných předmětů byla celkově průměrná.

Matematika

Výuka matematiky je plánována a realizována v souladu s učebními osnovami předmětu. Výukové cíle, pokud je učitelé nezaměnili s tématem hodiny, navazovaly na předchozí učivo a respektovaly aktuální složení tříd.

Matematiku vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, která odpovídá právním normám. Jeden vyučující má odbornou a pedagogickou způsobilost pro jiný stupeň školy. Tato skutečnost se negativně odrazila v kvalitě sledované výuky. Škola disponuje pouze základními pomůckami, které učitelé ve sledovaných hodinách nevyužili. Výuka je zabezpečena vhodnými učebnicemi. Ne všichni žáci je měli k dispozici. Sledovaná výuka probíhala v kmenových třídách, jejichž prostředí bylo málo motivující pro výuku předmětu. Zařazení matematiky do rozvrhu hodin respektuje více provozní podmínky než psychohygienu vyučovacího procesu.

Organizace sledovaných hodin odpovídala věku a schopnostem žáků, tempo výuky stanoveným cílům a obsahu témat. Učitelé pracovali frontální metodou bez přihlídnutí k učebním předpokladům jednotlivých žáků. Ojedinele byly zařazeny individuální či skupinové činnosti, které se projevily větším zapojením žáků do výuky a její vyšší efektivitou. Nové učivo navazovalo na předchozí znalosti žáků, upevněné orientačním zkoušením. Učitelé, kteří si vhodně stanovili výukový cíl, vedli žáky k logickému myšlení a využití získaných poznatků. Většina žáků, někdy za pomoci učitele, prokázala schopnost aplikovat osvojené učivo na jednoduchých příkladech. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly plynulé. Efektivitu některých hodin snižovala nedůsledná kontrola práce jednotlivých žáků učitelem.

Učitelé žáky motivovali a aktivizovali seznámením s cílem, případně tématem hodiny, kladením častých zjišťovacích otázek, ojedinele také příklady z praxe, využitím mezipředmětových vztahů a možností alternativního řešení. Učitelé oceňovali snahu a pokrok. V případě nesprávného řešení byla prováděna oprava postupů, což zpravidla vedlo k hlubšímu pochopení probíraného učiva.

Komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Tuto možnost však využili pouze zřídka. Odpovědi žáků na dotazy učitelů byly často jednoslovné a kusé. Verbální a neverbální komunikace učitelů měla převážně velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky matematiky byla celkově na průměrné úrovni.

Práce s počítačem, výpočetní technika, počítačová grafika

Hospitovaná výuka byla realizována v souladu s učebními osnovami, které si učitelé rozpracovali formou časově tematických plánů. Potřebnou pozornost učitelé věnovali aktuálnímu složení tříd a velmi rozdílné úrovni jednotlivých žáků. Výukové cíle, stanovené v úvodu sledovaných hodin, byly s využitím vhodně zvolených metod a forem práce splněny.

Všichni učitelé jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Sledované hodiny předmětů práce s počítačem a výpočetní technika probíhaly v odborné učebně, která je vybavena dostatečným množstvím funkčních, ale hardwarově zaostávajících počítačů. Teoretická část předmětu počítačová grafika probíhala v kmenové učebně. Praktická část výuky tohoto předmětu se uskutečnila ve dvou počítačových učebnách vybavených dostatečně výkonnými počítači (PC Pentium, Macintosh) a vhodnými učebními programy. Každý žák, až na ojedinelé výjimky, měl k dispozici počítač a mohl tak pracovat vlastním tempem. Psychohygienické podmínky výuky byly vzhledem k příznivé pracovní atmosféře ve sledovaných hodinách velmi dobré.

Organizace, metody a formy výuky podporovaly naplnění výukového cíle. Výklad nového učiva odpovídal schopnostem žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v patřičné šíři a

souvislostech. Praktická část výuky v předmětu počítačová grafika vycházela ze zadání úkolu, jehož vyřešení vyžadovalo využití celé řady dříve osvojených poznatků. K vysoké efektivitě výuky přispěl individuální přístup učitelů k žákům, jejichž dovednosti a schopnosti jsou do značné míry závislé na individuálních možnostech mimo školu. Promyšlené procvičování učiva v úvodu i v průběhu hospitovaných hodin upevnilo znalosti žáků a učitelům poskytlo dostatečnou zpětnou vazbu. Výjimku tvořila malá část teoretické výuky, kde neadresně kladené otázky prověřily znalosti pouze malé skupiny aktivních žáků a učitel si tak neověřil, do jaké míry byl deklarovaný výukový cíl splněn.

Vhodná motivace v převážné části hodin udržovala dostatečnou míru pozornosti žáků. Promyšleně zadané úkoly a spojení teorie s praxí podněcovaly zájem žáků o výuku a vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Otázky, s jejichž pomocí si učitelé zajišťovali zpětnou vazbu, byly často voleny tak, aby žáci prokázali schopnost logického myšlení a aplikace osvojených poznatků. Při hodnocení byla oceňována snaha a pokrok.

Mezi učiteli a žáky se projevoval vztah spolupráce, komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel. Učitelé vhodným způsobem podporovali vzájemnou komunikaci mezi žáky; to se projevilo zejména v praktické části výuky. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla převážně velmi dobrá. Vztahy mezi učiteli a žáky se jevily jako pozitivní, založené na vzájemném respektu.

Kvalita výuky předmětů práce s počítačem, výpočetní technika, počítačová grafika byla celkově velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (chemie, fyzika a základy ekologie)

Plánování a příprava výuky byla na průměrné úrovni. Časová dotace hodin odpovídala příslušným učebním plánům. Předmětová komise zajišťuje rozvržení učiva a stanoví jeho obsah v souladu s učebními osnovami. Vyučující byli většinou připraveni, ne vždy však stanovili výukový cíl, ten byl zaměřován s tématem hodiny.

Všichni učitelé mají odbornou i pedagogickou způsobilost v souladu s právními předpisy. Materiální podmínky pro výuku jsou nedostačující. V žádné z hospitovaných hodin nebyly použity pomůcky a didaktická technika. Žáci nemají učebnice ani pracovní texty. Jejich studijním materiálem jsou pouze záznamy v sešitech.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách nízké estetické úrovně a bez motivačních prvků pro výuku. Psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Z hlediska organizace, použitých metod a forem výuky se hospitované hodiny výrazně nelišily. Převažovaly v nich tradiční a stereotypní postupy, které se omezovaly na výklad a diktování učiva. Žáci neprojevovali zájem o výuku a její efektivita byla nízká. Žákovské referáty zařazené v průběhu výuky nebyly účelně využity.

Motivace v úvodu vyučovacích hodin zcela chyběla, ani v jejich průběhu nebyli žáci dostatečně motivováni, i když k tomu povaha učební látky přímo vybízela. Souvislost předkládané problematiky se zvoleným učebním oborem nebyla využita. Klasifikace žáků byla objektivní a učitelé zdůvodněna.

Žákovská interakce neproběhla v žádné z hospitovaných hodin. Komunikaci vyučujících se žáky ztěžoval často značný a okázalý nezájem třídy. V části hospitovaných hodin vládla nekázeň provázená neustálým usměrňováním žáků. Aktivizační snahy učitelů nenacházely odezvu. Verbální a neverbální projev učitelů byl výrazný, srozumitelný a zřetelný a jimi interpretované učivo bylo bezchybné.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných přírodovědných předmětech byla celkově pouze vyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávání v praktickém vyučování

Dotace hodin korespondovaly se schválenými učebními dokumenty. Pro jednotlivé výukové skupiny jsou zpracovány kvalitní tematické plány. Ty respektují učební osnovy a zohledňují návaznost mezi ročníky s ohledem na koordinaci praktické a teoretické výuky. Vhodně stanovené výukové cíle vycházely z požadavků učebních osnov, které byly v době inspekce plněny.

Výuku odborného výcviku zajišťuje celkem 14 pracovníků. Odborná způsobilost dvou a pedagogická způsobilost tří mistrů odborné výchovy není v souladu s právními předpisy. Absence odborné způsobilosti neovlivnila negativně úroveň výuky, naopak dlouholeté odborné i pedagogické zkušenosti se kladně promítly v její efektivitě. Absence pedagogické způsobilosti se částečně projevila v časovém rozvržení činností.

Prostorové podmínky pro realizaci odborného výcviku jsou velmi dobré. V době inspekce byla výuka realizována v odborných učebnách reprodukcí fotografie a v dílenských prostorách školy. Účelně byla využívána strojovna, částečně sazárna, knihárna, montáž, kopírna, fotokomora a čtyři počítačové učebny s vybavením různé úrovně. Škola disponuje základním strojovým vybavením, které je starší, ale funkční. Z hlediska psychohygieny procesu odpovídala pracovní doba žáků a zařazení přestávek platným právním předpisům. Seznámení žáků se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo realizováno v souladu s platnými předpisy. Z hlediska psychohygieny práce a dozoru nad žáky není optimální počet žáků ve čtyřech skupinách v učebním oboru tiskař na polygrafických strojích.

Organizace, metody a formy práce odpovídaly stanovenému cíli a aktuálnímu složení výukové skupiny. Po vzorové demonstraci provedené mistry odborné výchovy pracovali žáci individuálním tempem. Žáci prvních ročníků byli vedeni k získávání dovedností v oblasti obrazové reprodukce jak klasickými, tak i moderními elektronickými metodami. Různá vstupní úroveň znalostí a dovedností žáků v práci s počítačem negativně ovlivnila efektivitu výuky v případech, kdy bylo učivo a základní poznatky diktovány bez využití učebních zdrojů. Žáci vyšších ročníků byli podle charakteru učebního oboru vedeni ke zvládnutí obsluhy strojů, zvládnutí sazby a polygrafické montáže, připravovali a zhotovovali různé typy vazeb. Plnili stanovené úkoly téměř samostatně. Jasně pokyny a účelné řízení výuky umožňovaly plnit zadané úkoly ve vyměřeném čase. Diferenciace a individuální přístup umožňoval aktivní zapojení do procesu i méně zručným žákům. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Nové učivo bylo vždy dostatečně procvičováno, v případě potřeby byla žákům poskytována rada a pomoc. Vyměřený vyučovací čas byl ve většině skupin efektivně využit.

Vždy byla zařazena vstupní motivace. Zpětnou vazbu získali vyučující průběžným ověřováním znalostí a dovedností žáků. Hodnocení mělo motivující charakter, snaha a kvalitní práce byla oceňována. Mistři odborné výchovy kladli důraz na správné technologické postupy, řemeslnou zručnost s ohledem na individuální dispozice žáků. Při zhotovování výrobků v rámci produktivní činnosti byla vhodně využita práce s chybou, zároveň byli žáci vedeni ke vzájemné kontrole a sebehodnocení. Vyučující motivovali žáky k uplatnění vlastních názorů, poskytovali jim možnost výběru při volbě materiálů.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla a převážně projevovali zájem o výuku, nežádoucí projevy chování ve sledovaných hodinách nebyly pozorovány. Vstřícné vztahy mezi žáky a mistry odborné výchovy vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Vzájemná komunikace byla otevřená, žáci se neostýchali ptát, vyučující poskytovali pomoc a radu.

Kvalita výuky ve sledovaných skupinách odborného výcviku měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita výuky v teoretickém vyučování měla celkově průměrnou úroveň, v odborném výcviku velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry vyplývají z dokumentu "Konceptce rozvoje školy." Vycházejí z analýzy podmínek školy, potřeb regionálních i nadregionálních a reagují na požadavky trhu práce. Priority se týkají především materiálního a personálního zabezpečení výuky, cíle z hlediska dlouhodobého i krátkodobého plánování jsou jasně vytyčeny a promítají se do ročního plánu práce. Ten představuje kvalitně zpracovaný dokument zohledňující vzájemné propojení teoretické a praktické výuky, zahrnuje veškerou činnost školy včetně výchovného poradenství a primární protidrogové prevence. Hlavní úkoly jsou rozvedeny a aktualizovány do měsíčních plánů jednotlivých úseků. Úkoly jsou termínovány a vedením školy vyhodnocovány na poradách vedení. Přijatá opatření jsou sledována na poradě pracovníků, je zajištěna účinná zpětná vazba.

Ve šk. roce 2000/01 vyučuje škola obory v souladu s rozhodnutím MŠMT ČR čj. 19 914/2000-21, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 9. 8. 2000 s účinností od 1. 9. 2000. Výuka vychází ze schválených učebních dokumentů. Z volitelných předmětů je vyučován předmět počítačová grafika. Rozpracované učební plány pro jednotlivé obory jsou upravovány v rámci povolených změn v souladu s učebními dokumenty. Nedodržení schválených učebních dokumentů bylo zjištěno v druhém a třetím ročníku studijního oboru polygrafie a ve druhém ročníku učebního oboru knihař navýšením celkové týdenní hodinové dotace o jednu hodinu oproti učebnímu plánu. V ostatních ročnících realizovaných oborů jsou rozpracované učební plány v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Koncepční záměry vycházejí z reálných podmínek školy a jsou v praxi postupně naplňovány. Plánování všech úseků činnosti školy tvoří provázaný a ucelený systém s účinnou zpětnou vazbou. Vzhledem k nedodržení schválených učebních dokumentů má plánování celkově průměrnou úroveň.

Organizování

Statutárním zástupcem organizace je ředitelka školy, která je druhým rokem ve funkci. Činnost školy je rozdělena do tří úseků. Pro úsek teoretického vyučování a ekonomický úsek jmenovala ředitelka své zástupce. Zodpovědnost za úsek praktického vyučování byla delegována na vedoucího úseku praktického vyučování. Pracovní náplně vedoucích pracovníků jsou jasně vymezeny a písemně doloženy. Ředitelka školy promyšleně deleguje pravomoci a kompetence na členy vedení školy, předsedy předmětových komisí a vrchního mistra odborného výcviku. Vzájemné vazby mezi vedením školy, pedagogickými a provozními pracovníky i propojení všech úseků objasňuje organizační schéma. Organizační řád byl postupně doplňován četnými dodatky a v současné době nejsou některá jeho ustanovení aktuální. I přes uvedené formální nedostatky je provoz všech úseků činnosti školy velmi dobře organizačně zajištěn. Pedagogická rada a metodické orgány jsou využívány v souladu s účelem jejich ustanovení. Kolegium ředitelky, jehož členy jsou kromě vedení školy i předsedové předmětových komisí a výchovný poradce, řeší koncepční, organizační

záležitosti a zohledňuje náměty žáků a pracovníků. Činnost předmětových komisí pro teoretické i praktické vyučování se řídí kvalitně zpracovanými plány práce. Záznamy z jejich jednání vypovídají o převážně neformální práci. Koordinace praktické a teoretické výuky je předmětem jednání schůzek mistrů odborné výchovy a učitelů odborných předmětů.

Rozvrh hodin v teoretické i praktické výuce je sestaven v souladu s právními předpisy. Dvacetiminutová přestávka byla zařazena v průběhu inspekce. Počet žáků ve skupinách odborného výcviku je doložen v plánech práce jednotlivých pracovišť a koresponduje se zjištěnými skutečnostmi. V učebním oboru tiskař na polygrafických strojích je ve čtyřech výukových skupinách vyšší počet žáků (8 – 10) na jednoho mistra odborné výchovy, než je stanoveno v příloze č. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb. V ostatních výukových skupinách je počet žáků na jednoho mistra odborné výchovy v souladu s právními předpisy.

Vnitřní normy vydané ředitelkou školy byly pracovníkům předloženy k připomínkování. Vnitřní řád pro teoretické vyučování je orientován směrem k žákům, učitelům i nepedagogickým pracovníkům školy. Z hlediska organizace výuky a provozu školy je zpracován s ohledem na její plynulý chod. Směrem k žákům je pojat jako výčet zákazů a příkazů a vzhledem k jejich věku neposkytuje dostatek prostoru pro rozvoj zodpovědnosti za vlastní rozhodování a chování. Základní pravidla z hlediska provozu a bezpečnosti práce, povinnosti žáků i pracovníků jsou zakotvena v kvalitně zpracovaném dílenském řádu. Práva žáků jsou v obou dokumentech vyjádřena srozumitelně s ohledem na konkrétní podmínky školy. Dokumentace školy pro teoretické i praktické vyučování je vedena v úplnosti, v souladu s právními předpisy. Drobné administrativní nedostatky ve vedení třídních knih byly odstraněny v průběhu inspekce, závažnější nedostatky byly zjištěny ve vedení třídních výkazů a katalogových listů žáků.

Informační systém zajišťuje plynulý přenos informací uvnitř i vně školy. Směrem k učitelům je realizován prostřednictvím porad a plánů práce. Žáci získávají informace od třídních učitelů i prostřednictvím vývěsek na chodbách školy. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni prostřednictvím žákovské knížky, na pravidelných třídních schůzkách a hovorových hodinách. O problémech v prospěchu či chování žáka jsou závčas uvědomováni prokazatelným způsobem. Škola je otevřena veřejnosti, využívá k prezentaci “Dne otevřených dveří”, pořádá pro rodiče výstavy prací žáků. Spolupracuje s polygrafickými firmami a odbornými polygrafickými školami mimo rámec regionu. Školský úřad je o činnosti školy informován prostřednictvím výroční zprávy. Ta je kvalitně zpracována v souladu s platnými právními předpisy, v závěru jsou nastíněny koncepční záměry a hodnocení činnosti školy.

Organizační struktura je jasně stanovena a umožňuje řízení všech úseků činnosti školy. Vzhledem k nedodržení právních norem má organizování průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy preferuje participační styl řízení, který je založen na vzájemné spolupráci všech úseků činnosti školy. Operativní řízení se opírá o pravidelné porady rozšířeného vedení, měsíční plány práce. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je využívána v dostatečné míře, pracovníky bez odborné či pedagogické způsobilosti motivuje ředitelka školy k dalšímu profesnímu růstu a vzdělávání. Učitelé a mistři odborné výchovy se účastní odborných seminářů, přednášek, odborných výstav a exkurzí, sledují novinky v oboru. Jak plyne ze záznamů z jednání metodických komisí, projevují zejména mistři odborné výchovy zájem o odborný růst a jejich iniciativa je vedením školy podporována. Začínajícím učitelům a pracovníkům, kteří nesplňují odbornou či pedagogickou způsobilost je poskytována pomoc jednak prostřednictvím uvádějících učitelů, ale i formou vzájemných hospitací. Rezervy jsou v cíleném vedení a motivování učitelů k zavádění nových, efektivnějších metod a forem

práce, s důrazem na samostatnou práci žáků. Mnozí pracovníci školy se aktivně podílejí na prezentaci školy, tvořivá práce učitelů je podporována a oceňována. Vedení školy má vytvořen systém hodnocení pracovníků, učitelé jsou vedeni k sebehodnocení. Kriteria pro vyplácení nenárokových složek platu umožňují diferenciaci v hodnocení pracovníků. Systém sebekontroly a vnitřní evaluace školy v současné době není vytvořen.

Ve vedení a motivování pracovníků převažují pozitiva, má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je vytvořen pro celou organizační strukturu. Rámcový plán kontrolní činnosti vychází z ročního plánu práce. Kontroly jednotlivých úseků vykonávají podle svých kompetencí členové vedení školy. Kontrolní činnost směrem k učitelům a mistrům odborné výchovy vychází z hospitační činnosti, kontroly vedení povinné dokumentace, plnění povinností třídního učitele. Záznamy z kontrol a hospitačí jsou vedeny, hospitační zjištění jsou s pracovníky projednávána individuálně. Ze záznamů z pedagogických rad a provozních porad neplyne analýza výsledků kontrol v širším kolektivu. Jak dokládají inspekční zjištění, jsou kontrolní mechanismy v oblasti vyhodnocování kvality výuky méně účinné. Důsledná pozornost je věnována prospěchu a absenci žáků na jednání pedagogické rady i ze strany třídních učitelů. I když kontrole vedení povinné dokumentace je podle záznamů zástupkyně ředitelky školy věnována pozornost, není vzhledem ke zjištěným nedostatkům systém kontroly dostatečně účinný. Evaluační nástroje pro sledování kvality práce učitelů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků nejsou dosud využívány.

Kontrolní mechanismy jsou zaměřeny více na plnění základních povinností pracovníků a sledování prospěchu a chování žáků, rezervy zůstávají v účinném vyhodnocování kvality výuky a kontrole pedagogické dokumentace. Kontrolní mechanismy jsou celkově pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má řízení školy průměrnou úroveň, pozitiva a negativa jsou téměř v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Další aktivity, které ovlivňují činnost školy

Žáci školy se úspěšně podíleli na výtvarných, literárních soutěžích, a soutěžích s odbornou tematikou. Škola se svými pracemi tradičně účastní výstavy Vzdělání a řemeslo. Ve spolupráci se školským úřadem škola připravuje a zhotovuje periodické tiskoviny, propagační materiály, zajišťuje tisk Zpravodaje ŠÚ Brno a poskytuje konzultační služby.

Další aktivity přispívají k dobrému jménu školy a mají velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 19 914/2000-21 ze dne 9. 8. 2000, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2000
- Rozpracované učební plány učebních oborů a studijního oboru pro šk. rok 2000/01

- Učební osnovy hospitovaných předmětů, tematické plány hospitovaných předmětů
- Koncepce školy, plán práce školy na šk. rok 2000/01, měsíční plány práce
- Plán činnosti předmětových komisí
- Plán výchovného poradenství a primární protidrogové prevence
- Záznamy z pedagogických rad, porad vedení, pracovních porad, z jednání kolegia ředitelky školy
- Zápisy z jednání předmětových komisí teoretické a metodických komisí praktické výuky
- Personální dokumentace pracovníků školy, osobní dokumentace žáků
- Vnitřní řád školy, dílenský řád, organizační řád,
- Rozvrh hodin v teoretické a praktické výuce
- Deníky odborného výcviku všech výukových skupin v lichém týdnu výuky
- Přefazovací plány v odborném výcviku pro jednotlivé skupiny žáků všech učebních oborů v lichém týdnu výuky
- Třídní knihy všech tříd šk. roku 2000/01
- Katalogové listy tříd učebních oborů a třídní výkazy studijního oboru všech tříd šk. r. 2000/01
- Protokoly o opravných a rozdílových zkouškách konaných ve šk. roce 1999/2000 a 2000/01
- Protokoly a výkazy o ukončování studia tříd P 4, G 5, G 3A, G 3B, L3 a K+RG šk. roku 1999/2000
- Protokoly o přijímacím řízení pro šk. rok 2000/01
- Kniha úrazů v teoretické a praktické výuce
- Přehled kontrolní činnosti vedení školy, hospitační záznamy zástupce ředitele
- Kritéria pro osobní příplatky a odměny
- Vnitřní směrnice pro odměňování žáků za produktivní práci
- Deníky BOZP v odborném výcviku
- Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 1999/2000 a zpráva o hospodaření školy

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky byly celkově na průměrné úrovni, učební osnovy sledovaných předmětů byly v době inspekce plněny. Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky byly průměrné. Ve sledovaných hodinách převládaly tradiční metody a

formy práce, kooperativní metody a formy práce byly spíše ojedinělé. Organizace, metody a formy výuky měly celkově průměrnou úroveň. Učitelé jen zřídka využívali inovativní prvky, funkční motivaci či podporovali rozvoj komunikativních dovedností žáků. Oblast motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly celkově na průměrné úrovni. Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech byla celkově průměrná.

Plánování vychází z koncepce školy, organizační struktura umožňuje řízení všech úseků. Ve vedení lidí převládají pozitiva. Rezervy jsou v účinnosti kontrolních mechanismů a dodržování obecně závazných právních předpisů. Řízení je celkově na průměrné úrovni.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Činnost školy ve sledovaných oblastech je celkově na průměrné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Marie Machálková	Marie Machálková v. r.
Členové týmu	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	J. Honza v. r.
	Mgr. Pavel Klár	Pavel Klár v. r.
	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská v. r.
	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Zdeňka Nešetřilová v. r.

V Brně dne 3. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. listopadu 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Ing. Jarmila Šustrová	Ing. Jarmila Šustrová v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Ředitelka školy	2000-11-09	čj. 44/00
Zřizovatel	2000-11-24	čj. 509/00
Školský úřad	2000-11-24	čj. 510/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny